

“Obrers, comprant en El Blau vestireu bé, elegants i barato”

*Façana de la sastreria El Blau, carrer de Sant Pere, 26-28, 1929.
Procedència: Màrius Heras i Moreno. Arxiu Tobella.*

El 1906, Domènec Armengol i Ballbé (Terrassa, 31 de juliol de 1881 – 30 d'octubre de 1962), casat amb Adina Cot i Ribas (Terrassa, 7 d'agost de 1882 – 24 d'abril de 1962), va fundar, al carrer de Sant Francesc, 37, la sastreria El Blau, un establiment orientat a un públic majoritàriament obrer on es venien vestits a mida, de carrer i de treball, gorres, barrets, camises, corbates i tot tipus de complements per al vestir. Un dels seus lemes publicitaris més destacats era: “Obrers, comprant en El Blau vestireu bé, elegant i barato”.

Posteriorment, el dijous 1 de maig de 1919, Domènec Armengol es traslladà i inaugurà un nou comerç al carrer de Sant Pere, 26-28, on llogà el mateix immoble en què abans hi havia el comerç de mantes i vestits de Joan Biosca

EL DIA
 Núm. 1. Edició: 8. Carrer de S. Pere, 1919. AAV II TERRASSA Pàg. 112. Subscripció: Trimestral. Informació: Núm. 10. Preu: 1919. Dipòsit: 10. Maig de 1919. Terrassa 1919. — Fax: 937 61 11.

EL BLAU
 AVUI INAUGURA EL NOU ESTABLIMENT INSTALLAT AL CARRER DE S. PERE, 26 I 28 (ABANS CASA HERNANDO)
 on s'hi podrà trobar tota classe de CAMISES, COLLS, PUNYS, CORBATES, ETC.
IMMENS ASSORTIT DE GORRES DE LES ÚLTIMES NOVETATS
 La casa que fabrica els TRAJOS BLAU amb color sòlid, garantits i que podrà servir amb millor rapidesa i seguretat que fins ara, amb ***** iguals condicions. *****

Anunci publicat a la primera pàgina del diari El Dia, de l'1 de maig de 1919. En aquest anunci, que informa sobre la inauguració d'El Blau, podem llegir el perquè del nom d'aquest comerç: La casa que fabrica el Trajos Blaus ...

i la Casa Hernando. El nou El Blau rutllà molt bé i, al cap de poc temps, els Armengol obriren una sucursal a la Rambla d'Ègara, 151. A més, la seva oferta comercial es va ampliar amb la de joguines per a nens, durant les campanyes de Reis.

Francesc Heras i Arbonés a la porta de l'establiment El Blau, al carrer de Sant Pere, 26-28, sense data.

Procedència: Màrius Heras i Moreno.

sa, 15 de febrer de 1962): “Hem de marxar, envio a cercar l’Heras i, junt amb la Maria Estapé, la Teresina Carnicé i l’Anastàsia Forte, parlem sobre la manera en què tots plegats podríem fer perquè la botiga continués marxant, deixant com a cap l’Heras. Els dono

Casa Heras. Sucursal d’El Blau, carrer de Ramon Llull, 121, inaugurada el 31 d’octubre de 1935.

Procedència: Màrius Heras i Moreno. Arxiu Tobella.

Poc abans de l’entrada de l’exèrcit franquista a Terrassa, que va tenir lloc el 26 de gener de 1939, la família Armengol, atès que Domènec Armengol havia estat alcalde interí de Terrassa entre el 17 i el 26 de febrer de 1936 per Esquerra Republicana, tement-se les pitjors represàlies, decidí marxar de Terrassa, i deixà, tal com descriu a les seves memòries, el negoci en mans de Francesc Heras i Arbonés (Torres de Segre, 1893 – Terrassa,

15 de febrer de 1962): “Hem de marxar, envio a cercar l’Heras i, junt amb la Maria Estapé, la Teresina Carnicé i l’Anastàsia Forte, parlem sobre la manera en què tots plegats podríem fer perquè la botiga continués marxant, deixant com a cap l’Heras. Els dono dotze mil pessetes perquè continuïn el negoci, esperant que jo pugui tornar. No cal que paguin cap factura; tot està pagat”.

Francesc Heras havia estat, des del 31 d’octubre de 1935, el propietari d’una petita botiga de merceria, calçat i sastreria domiciliada al carrer de Ramon Llull, 121, anomenada Casa Heras Sucursal d’El Blau, on també

tenia el seu domicili particular, un immoble d'autoconstrucció. Com que entre Francesc Heras i Domènec Armengol existia una estreta relació, aquest darrer, doncs, en haver de marxar a l'exili, confià a Heras el seu negoci, esperant recuperar-lo quan pogués tornar.

El 30 d'agost de 1939, el delegat d'Incautaciones e Investigación del Servicio Nacional de Terrassa expedí la següent circular: "De las existencias de la tienda-casa El Blau por pertenecer a Domingo Armengol, destacado rojo, ex-alcalde de Tarrasa, se incautó en los primeros momentos de la Liberación las Autoridades y la Policía.

Poco después por insistencia del antiguo encargado de la casa Sr. Heras, el Sr. Comandante Militar de la plaza, le autorizó para que los obreros pudieran terminar las prendas pendientes de confección al objeto de entregarlas y así poder cobrar los jornales; al propio tiempo autorizaba a dicho encargado para que pudiera seguir el negocio por su cuenta. Lo existente, se retiró por la Delegación de Incautaciones y se procedió a su venta para salvar todo lo posible y cuyo producto se entregó según Oficio del 30 de agosto de 1939 a la Alcaldía de esta ciudad, a los efectos consiguientes."

El 1942, algú robà i saquejà El Blau, i va ser aleshores quan Francesc Heras decidí vendre casa seva, tancar el seu propi comerç i instal·lar-se al local del carrer de Sant Pere, 26, seguint treballant sota l'apel·latiu El Blau.

En marxar de Terrassa, els Armengol van instal·lar el seu domicili familiar a Castelnaudary, al Llenguadoc-Rosselló, on precisament va néixer Mercè Armengol i Julià (Castelnaudary, 26 de novembre de 1947), persona que, juntament amb Màrius

Grup de treballadors de la casa El Blau, 11 de maig de 1940. Procedència: Màrius Heras i Moreno. Arxiu Tobella.

Heras i Moreno (Terrassa, 30 de juny de 1921), m'ha facilitat una part important de la documentació amb què he elaborat aquesta separata. Per guanyar-se la vida van treballar per a la firma Servant, una empresa de confecció especialitzada en uniformes militars.

Els Armengol van poder tornar a Terrassa el 1948 i van proposar als Heras continuar amb la botiga en societat o, en tot cas, dividir la botiga i quedar-se els primers amb la secció de camiseria i els Heras amb la de sastreria, proposta que aquests van declinar. Paral·lelament a tot això, i des de l'any 1945, el propietari de l'immoble del carrer de Sant Pere havia determinat que se'l volia vendre. Aleshores, els Heras i els Armengol decidiren negar-se al desnonament, però, malgrat la lluita que encetaren i que durà quatre anys, primer als jutjats de Terrassa, després als de Barcelona i finalment al Suprem de Madrid, perderen la seva causa, i s'efectuà el desnonament definitiu el mes de gener de 1949. Aquell mateix any, els Heras van pagar un traspàs per un local situat a la plaça de la Creu Gran, 19, on van obrir la Sastreria Heras, dedicada a la camiseria i la modisteria, que va estar relacionada amb aquesta família fins a principis de la dècada dels anys setanta del segle XX.

D'altra banda, l'Antoni Armengol i Cot (Terrassa, 8 de setembre de 1912 – 3 de juliol de 1994), fill de Domènec Armengol, casat

amb Marina Julià i Bruguera (Terrassa, 18 de juliol de 1915 – 11 de juliol de 2010), en veure que no tenia cap oportunitat per recuperar l'antic negoci familiar, el 1951 obrí un nou establiment a la Rambla de Terrassa, 168, la Sastreria Armengol El Blau, que es va mantenir en actiu fins al juny de 1990, quan es va traspasar el local a la firma comercial Don Colchón.

Sastreria Heras, a la plaça de la Creu Gran, 19, 1950.

Procedència: Màrius Heras i Moreno. Arxiu Tobella.

Ana Fernández Álvarez
anacampanadas@gmail.com